

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año V. No. 202

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Gena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle AÑASCO 2322 — Paternal

Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 15. aprila 1933.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—

celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—

List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

FRANQUEO PAGADO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

POLOŽAJ DELAVSTVA

Prevladuje razno naziranje med vrstami delavstva, kaj je pravi vzrok, da je njih ob- stoj z dneva v dan, z leta v leto obupnejši. Ako pravimo obupnejši popolnoma nič ne pretiravamo, kajti nekaj po- datkov, ki jih navedemo tu- kaj jasno govorijo.

Angleška je imela nezapo- slenih: leta 1925, 9%, 1929 10%, 1931 16%, 1932 18%. Nemčija: 1925 8%, 1929 9%, 1931 34%, 1932 44%. Med te- mi številkami nihajo vse dru- ge evropske države, Francija ima nezaposlenih krog 2 mi- liona Italija čez 1 milioon, Poljska okrog 340 tisoč, Če- hoslovaška čez pol miliona, Romunija okrog 60 tisoč, Ma- djarska okrog 70 tisoč. Tu smo navedli samo nekatere države, ki pa nudijo dovolj jasno sliko, stanje delavca, celega sveta. Se razume, da je nezaposlenost dnes še mnogo večja in da se z vsakim dnev- om večja.

Nezaposlenost delavstva je strašno dejstvo, ki predočiva temno sliko bodočnosti.

Poglejmo nekoliko kako je s produkcijo.

Po podatkih društva naro- dov, je narasla produkcija v nekaterih državah (Franci- ja, Amerika, Rusija, Kanada, Japonska, Anglija, Avstrija, Švedija, Poljska) sledeče: 1920—100, 1924—111, 1926—122, 1928—136, 1929—146. To so podatki o stvarni produk- ciji, a ne o produkcijskih spo- sobnosti današnje pridobnine katere so mnogo večje. Par primerov:

Še nedavno je en stroj iz- delal v eni minuti 600 ciga- ret. Sedaj jih izdelava v eni mi- nuti 2600. Za polnitev peči v železolitarnah je bilo potre- bno 128 delavcev. Sedaj to delo opravita v istem času sa- mo 2 delavca. Delavec je z roko izdelal okrog 450 opek, stroj sedaj v istem času na- redi 40 tisoč opek. Parni ba- ger dvigne in prenaša zemlje- kamenja, peska za 400 delav- cev i. t. d. V splošnem vsak stroj z enim delavcem v na- vadni industriji nadomesti 250 delavcev.

Tehnika, uvedba strojev je vrgla ogromno število delav- stva na cesto in ga bo z vsa- kim dnevom še bolj spodrivala, da bo vedno več nezaposle- nih...

Ogromne sile so, ki jih pri- roda nudi človeku v službo, da bi mu čimbolj ustregla, da bi mu dala srečo in blagosta- nje. Ali današnja družba, ki ji je geslo: Človek človeku volk, to preprečuje. Elektri- ni pogon celega sveta je leta 1925 imel 186 milijonov kilo- vatov, 1928 že 255.622 milio- nov torej je v treh letih nara- stel za 37%. To so primeri progresu, ki gre z enakim tempom po vseh državah sve- ta.

Mehanične sile v uporabi za produkcijo (premog, nafa, petrolej, voda) znašajo po- celem svetu 1 bilion in 700 milijonov (KW), ali 900 KW za vsakega človeka na svetu, kar je za vsakega človeka na kar je za vsakega prebiva- ca zemeljske krogle skozi ce- lo leto desetkrat večja od moči naj močnejšega člove- ka.

Te sile je bilo težko odkri- ti. A ko so bile odkrite, jih je lahko pomnožiti. Človeštvo stoji pred neverjetnim pove- čanjem vseh teh sil. Z druge strani stojimo pred vsem tem neprestanim napredkom ra- cionalizacije in mehanizacije produkcije in pred vsem več- jim porastom bogastva posa- meznikov. Saj so jim naraz- polago vsa sredstva, človek in tehnika.

Pri vseh teh idealnih per- spektivah, kjer daje narava človeku neizčrpne sile v služ- bo — kapitalisti odgovarja- jo milionom delavcev: Nima- mo dela za vas. Odveč ste... Tudi današnje vlade brezpo- selno delavstvo preganja, kot za politično nevarno in za da- nevarno element. Nam ni tre- našnji kapitalistični sistem ba globoko razglablja, kdo je nevarno za splošno blago- stanje in kdo je — odveč.

Tehnika, mesto da bi člo- veštvo nudila olajšave in več- jo udobnost za življenje, ga tira v vedno večjo bedo. Tega

ni kriv stroj, krivi so tisti, ki mislijo, da smo mi samo za to na svetu, da jim bomo le- po pokorno služili in če na- ne rabijo, moramo lepo mol- čati, ter biti zadovoljni, da lahko v miru erknemo za kakšnim plotom. Ker pa to tudi v njih očeh ni ravno ju- naška smrt, in se da človek, predno se vrže v mrhovino še izkoristiti, nam lepo organi- zirajo vojske, da si sami med sabo pokoljemo. To so nazori velikih rodoljubov o nas. Mi smo sicer drugačnega mne- nja, ampak to nima pomena, kajti brezposelno delavstvo spada med počestno druhal, mi pa ki zagovarjamo njih stališče, spadamo v imenu človeškega blagostanja na- vislice.

Naj bo kakor hoče, sila člo- veštva bo samo se okrenilo v drugo smer. Tega ne bo mo- gel zabraniti nihče, kajti na- rava sama daje človeku pro- sto voljo. Zakaj bi bil svoj lasten — zločinec.

OKNO V SVET

Vojna nevarnost odstra- njena?

Mussolinija se je posreči- lo za enkrat pomiriti s tem, da so velesile, Velika Brita- nija, Nemčija in Francija v principu sprejele njegov na- črt, ki predvideva enakost v zraku na kopnem in na morju. To pomeni, da neka- tere države niso še dovolj pri- pravljene. Sicer uspešna di-

plomacija, ampak zelo slaba tolažba za mir.

V Rimu se nahajata tudi dva nemška ministra, kakor tudi avstriski kancelist Doll- fuss, ki imajo urediti z Mus- solinijevo vlado še nekatere formalnosti v svrhu ožjega sodelovanja.

Francija je sprejela Mus- solinijev pakt s pridržkom, ker se je hotela še poprej do- govoriti z malo antanto. Te dni pa je izdal izjavo fran- coski poslanik v Rimu, da je mir na polovico zagotovljen v Evropi. Tako bo tudi naj- brže res.

M. Herriot odpotuje v Washington

Prvi Francoski minister M. Herriot odpotuje 17 aprila v Sev. Ameriko. Sestal se bo z Rooseveltom in Macdonal- dom, ki bodo razpravljali o svetovnem gospodarskem u- prašanju.

Rusija pripravlja vojsko z Japonsko

"Daily Express" poroča, da prevaža Rusija čete na Ja- ponsko mejo in da je v tes- nih stikih z kitajskimi komu- nisti, ki čakajo samo ukaza iz Moskve, da skupno požene- jo Japonce in prevzamejo do- ma vlado.

Nemčija

Nemški fašisti pričakujejo veliko od svojega voditelja Hitlerja, uprašanje je samo, ako jim bo mogel nuditi vse- ga česar je obljubljal predno je zlezel do krmila. Prav go- tovo nikoli, kajti "vodstvo"

so mu dali nemški kapitali- sti in monarhisti, ki rabijo narod v svoje vmazane svrhe. Kapitalistom pač pride vse prav in o pravem času, čudno je zlezel na krmilo. Prav go- lavec, ki je veljal vedno za naprednega in razumnega pustil tako nesramno poteg- niti. Pribijemo le eno, ako bo Hitler hotel vstreči narodu, ga bodo zapodili kapitalisti, ako pa bo delal za žep sled- njih bodo kmalu novi nemiri. Nemški narod vsekakor ni I- talijanski.

Gospodarska konferenca v Washingtonu

Novi predsednik združenih držav Roosevelt je pokazal zelo dobro voljo za ozdravi- ti gospodarsko krizo. V ta namen je povabil na konfe- renco ne samo predstavnike večjih držav, povabil je tu- di zastopnike manjših držav. Mnenja, da je za zboljšanje gospodarskih razmer potre- bno upoštevati tudi manjše narode, so skoraj vse večje države, kot je Francoska, An- gleška in združene države, zelo malo pa je videti da se zdi potrebno to, Italiji, Nem- čiji in Japonski, imajo pač svoje tehtne fašistovske raz- loge, ki hrepenijo po nadvla- di. Dase se bo kaj pozitivna- ga doseglo za bližnjo bodoč- nost je zelo težko pričakova- ti, kajti na svetu je še ena mogočna velesila Rusija, ki ima povsem samostojno sta- lišče glede svetovnega gos- podarskega in kulturnega pokreta. To tudi je vzrok, da Rusija ne pride v poštev pri reševanju gospodarske krize, kar pa bo imelo za svetovno politiko, težke posledice. Vse- kakor pa so pokazali Fran- coski, Angleški in Ameriški predstavniki naroda veliko voljo, da dvignejo človeštvo iz današnje težke gospodar- ske depresije. Bližnja bodoč- nost bo pokazala, ali bodo nastopili boljši časi, ali bo še slabše.

Združene države

Predsednik Roosevelt je proti carinskemu obzidju med državami Ameriškega konti- nenta; s tem pravi, bi se kri- za le še povečala.

Slovensko Prosvetno Društvo I VABI

na prireditve za tiskovni sklad
SLOVENSKEGA TEDNIKA
ki se vrši

v nedeljo dne 23 aprila ob 16 uri
v dvorani XX SETTEMBRE ul. Alsina 2832

Vzpored:

S. Gregorčič: "Na potujoči zemlji" (deklamacija)
V. Parma: "Čolničku" (meš. zbor)
A. Sachs: "Vrnitev" (moš. zbor)
N. Grum: "Venček narodnih" (moš. zbor)
N. N. "Vedež" (burka v enem dejanju)

Po končanev vzporedu, srečolov, šaljiva, pošta in ples

Svira Češki orkester

Vstopnina: Za moške in ženske \$ 1; člani \$ 0.50
K obilni vdeležbi vabi

Odbor

Rusija

Moskva. — Te dni se je pričel proces proti 6 Angležem in 12 rusov, ki so obdolženi da so volunirali v škodo Sovjetov. Proces je javen pri katerem so prisotni tudi razni diplomati tujih držav.

Japonska

Iz poročila vojnega ministra generala Araki, posnemamo, da je stalo Japonce zavzetje mesta Jehol 1479 vojakov mrtvih in 3468 ranjenih. Lepa žrtev na oltar domovine. Boji se nadaljujejo.

Kot se čuje je Japonska pred novo politično krizo, kajti narod je tudi tam izerpan, ter se potaplja v vedno večjo revščino, vse zaradi pustolovščin v Mandžurji, katere prirejajo japonski kapitalisti v svoje dobičkonasne svrhe.

Na gospodarski konferenci v Washingtonu bo prisostvovali tudi japonski delegat Ishii.

Vatikan

Papež Pi XI. je sprejel v avdienco nemška delegata von Papena in Goeringa, oba sta nosila uniformo, ter nemški in italijanski fašistovski znak.

Argentina

Kot smo predčasno že poročali je odšla argentinska delegacija na čelu z podpredsednikom Dr. Roca v London v svrhu zboljšanja trgovinskih odnošajev med obema državama, to je Argentino in Veliko Britanijo. Kakor poročajo, se zaenkrat ni še nič pozitivnega doseglo. Te dni je odšla delegacija v Pariz z enako misijo.

Povodnji

Bahia Blanca. — Zadje dni so bile po celem provinci velike povodnji, katera je napravila mnogo škode. Največ je bila prizadeta okolica Coronel Suarez.

Razširjajte SLOVENSKI TEDNIK

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9. ure zjutraj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 Buenos Aires

Društvene vesti IZ TAJNIŠTVA SPD I

V nedeljo dne 23 aprila bo priredilo Slovensko prosvetno društvo I. veliko prireditev s kratkim pa zelo izbranim sporedom. Kot vidite oglas na prednji strani. Prireditve bo pričela točno ob 4 uri popoldne, pridite vsi točno da vam ne bo žal lepega vzporeda.

Že zadnja prireditve je pokazala da se je dramatični odsek popolnoma reorganiziral, vsakemu je bilo žal, ki ja zamudil lepo priliko. Upoštevajoč želje ljudstva, bo tudi to pot dramatični odsek podal nekaj lepega.

Pevski zbor Prosvete pa je že itak vsem znan, ga nam ni treba tukaj predstavljati.

Dobiček te prireditve je namenjen za tiskovni sklad SLOVENSKEGA TEDNIKA.

Kaj je S. T. za izseljenišvo v Južni Ameriki nam ni treba še posebej povdarjati.

Storil pa bo za našo skupnost še mnogo več, ako ga bomo vsi podprli. Dolžnost vsakega slovenca je, da se našemu vabilu odzove. Poskrbeli bomo, da bo za vse dovol zabave. Zato pridite vsi, ki bi se radi od srca nasmejali, zadovoljili bomo tudi one, ki vedno gordnjajo, da damo premalo časa za ples. Pridite tudi družine, ki boste tudi našli lepo domačo družbo. Tudi letos bomo pripravili bogat srečolov, Marsikateri bo osrečen z lepim dobitkom zato pa podvizajte prinakupovanju številk, katere bodo naša dekleta prodajale med plesom. Prodajale se bodo tudi raz-

glednice za šaljivo pošto itd. Rojaki in rojakinje! Pridite vsi, da moralno in materialno podpremo naše edino glasilo SLOVENSKI TEDNIK!

Pozor

V zadnji številki je bilo pomotna javljeno, da bo prireditve v ul. Acevedo dne 30. aprila. Omenjena prireditve bo dne 23. aprila v ul. Alsina 2832.

Opozorilo

Vsi, ki imate sposojene knjige iz Prosvetnega društva I., ste tem potom naprošeni, da jih tekom enega meseca vrnete v pregled istih.

Knjižnicar.**Ženitna ponudba**

Mlad Jugoslovian z lepo službo v notranjosti Argentine se želi seznaniti v svrhu ženitve s primitivnim slovenskim dekletom.

Cenjene ponudbe s sliko, ki se na zahtevo vrne, poslati na uredništvo SLOV. TEDNIKA pod šifro "Rožmarin".

Na zabite

Poravnati točno naročnino. Bolje prej kot pozneje. Življenje TEDNIKA je v vaših rokah.

CORDOBA

Slovensko prosvetno društvo III., bo praznovalo na belo nedeljo dne 23 aprila t. l. tretjo obletnico njegovega obstoja, z mašim a lepim vzporedom. Prireditve se vrši v dvorani Ukrajinskega sokola (Barrio Ingles). Glejte oglas v današnji št. Slovenskega tednika.

Kratek opis, iz dobre in slabe strani društvenega dela treh let. Na pobudo nekaterih rojakov in bivših članov Jug. čitalnice, smo usta-

novili SPD. III. dne 19 aprila 1930. Le malo število zavednih rojakov se je odzvalo našemu vabilu, k ustanovnemu občnemu zboru, a kljub temu nismo obupali, ampak zavihali smo rokave in takoj pričeli s prosvetnim delom, in želi že pri prvi prireditvi lepe vspehe, čeprav so nam nekateri naivneži pri vsaki priliki metali polena pod noge, in prerokovali skorajšnjo smrt društva. Njih upanje pa se jim ni posrečilo. Danes kljub temu, da se je nad polovico članov izselilo, stoji društvo na trdnih nogah, bolj nego ob njegovem rojstvu. To naj si zapomnijo vsi oni tovariši, ki so radi osebnosti društvo zapustili.

Od ustanovitve pa do danes je društvo imelo največ prireditve leta 1931, ki so se povečini vse dobro obnesle, predvsem zato, ker so bili vsi odseki dobro izpopolnjeni. Pevski moški zbor, ki je pod vodstvom tov. Ubalda Vrabec žel nebroj uspehov in priznanja, ne samo od naših izseljencev, ampak tudi od tujih narodov, ki so radi se odzvali našim vabilom in prišli poslušat naše lepe pesmi.

Dramski odsek je uprizoril več lažjih in težjih iger, posebno v nekaterih dramah se je izkazal dovršenega. Imeli smo tudi lepo četo telovadnega odseka, ki je pod vodstvom tov. J. Kambiča prav dobro napredoval. Po odhodu tov. Kambiča v Chaco, je telovadni odsek popolnoma prenehal z delovanjem.

Prišlo je leto 1932, ki je bilo skoraj usodno za naše prejšnje društvo. V društvu je vladala mesto sloge nesloga, ki so jo povzročili nekateri tovariši, ki ne razumejo, ali pa nočejo razumeti, da ena, ali par oseb ni še društvo in sploh, da osebnosti ne spadajo v njegov delokrog. Največji udarec pa je zadel društvo, ko so skoraj vse članice, radi malenkostnih nesoglasji osebnega sovrastva, in nepotrebnih domačih preprirov zapustile društvo. Te okoliščine so uplivali, da je društvo kulturno nezadovoljalo, pač pa je priredilo več plesnih zabav. Drugi se težji vdarec za društvo je bil, ko je prišlo med najbolj delavnimi člani do nesoglasja radi zasebnega političnega naziranja. Nekateri so že veselili da bo društvo radi tega propadlo, a za enkrat so se temeljito zmotili, kajti na le-

tošnjem občnem zboru glede političnega naziranja se je stvar popolnoma razčistila. Društvo bo tudi v bodoče ostalo, zvesto onemu programu, ki smo ga za črtali ob njegovem rojstvu. Sicer je društvo materialno in moralno nekoliko zaostalo, k temu pa je pripomogla tudi nekoliko sedanja delavska kriza, kakor tudi, da je mnogo tovarišev šlo za delom v druge provincije. Nekateri so odpotovali tudi v domovino. Društvo pa zadnje čase razveseljivo napreduje in upamo da ga bomo dvignili do prejšnje višine.

Rojaki in rojakinje! Vaša dolžnost do naše edine Slovenske delavske organizacije vaš veže, da pridete vsi na našo prireditve, da z vašo prisotnostjo počastite spomin tretje obletnice in da po vaših najboljših močeh nas moralno in materialno podprete. Spored je prilično dobro izbran. Mestna godba "Unión" je ena najboljših v Cordobi. Pridite prav gotovo vam nebo žal.

Odbor.**NAZNANILO**

Slovenski izseljeniški duhovnik gospod župnik Kastelec Josip, doslej več let izseljeniški duhovnik v Franciji, se je stalno nastanil v Buenos Airesu. V cerkvi očetov Kamilistov na Paternalu, calle Avalos 250, bo tako za naprej vsako nedeljo ob desetih slovenska sveta maša s slovensko pridigo in slovenskim petjem. Samo prihodnjo, veliko nedeljo, bo maša za Slovence izjemoma pol ure pozneje, ob pol enajstih, zato, ker je bil določen program božjih služb za Argentinec. Že pred prihodom gospoda župnika.

Ob delavnikih bo sveta maša za Slovence vsak dan ob sedmih. Pred mašo in po maši bo vsakokrat prilika za spoved.

Tudi sicer je gospod župnik Slovincem v vseh zadevah na razpolago. Najlažje in najgotoveje ga je dobiti doma delavne dni ob pol osmih, takoj po sveti maši, na praznike pa ob enajstih popoldne. Ob drugem času je najboljšje preje telefonično poizvedeti, če je doma. Telefon očetov Kamilistov U. T. 59 Paternal 3919. Naslov za pismena vprašanja: Avalos 250 (La Paternal) Buenos Aires.

Slov. Prosvetno Društvo III v Cordobi

Pasaje Humberto I. No. 40

VABI

Na svojo društveno prireditve k III obletnice ustanovitve društva, ki se vrši na belo nedeljo dne 23 aprila t. l. v dvorani "Ukrajina" ulica 82. št. 1533 (Barrio Ingles)

Spored

- 1) Nagovor tovariša predsednika
- 2) "Društvu" deklamacija
- 3) "Zamorec", burka v 1 dejanju
- 4) "Rudeči Sarafan" prizor
- 5) "Pred Sonikom", burka v 1 dejanju
- 6) "Fina Vzgoja" kuplet
- 7) Petje.

Začetek točno ob 4 uri popoldne

Po končanem sporedu, srečkanje prosta zabava s plesom. Med prireditvijo in plesom svira dobro znana mestna godba na pihala društva "Union". Vstopnina za moške \$ 1.—; ženske in otroci prosto.

Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

K obilni vdeležbi vljudno vabi

Odbor

VLITI ČEVLJI

Italijanski izumitelj Mascetti v Rimu je prijavil v patentiranje izum, ki omogoča vlitje čevljev po meri. Gre za elastično maso, ki se prilagodi obliki noge in se po ohlajenju z rezom sname z noge, opremljena z ventilacijskimi luknjami itd., nato pa po vseh pravih — speče.

LEV IN ZVONEC

Kralj živali na begu skozi puščavo

Angleška misionarka miss Muriel Painter se je odpeljala pred kratkim s kolesom iz južnoafriškega mesta Prieska, da obiše taborišče nekega hotentotskega rodu. Hotela se je še pred nočjo vrniti domov, toda v goščavi je zašla in ni našla prave poti ne naprej ne nazaj. Mračilo se je že, ko je dosegla gosto lesovje. Stopila je s kolesa, da bi se malo orientirala, tedaj je skočil iz gozda ogromen lev in zarjovel. Prvi trenutek je hotela misionarka ubožati na kolesu, potem si je rekla, da bi jo zverina dohitela itak v nekoliko sekundah.

Ne da bi mnogo mislila, je tedaj pritiskala na zvonce kolesa. Učinek njegovega ostrega brnenja je bil nepričakovan. Lev se je prestrašeno ustavil, nato je zarjovel in izginil v goščavo. Misionarka se je mehanično obrnila in neprestano pritiskala na zvonce. Njeno upanje, da bo lev pobegnil, pa je bilo jalovo. Planiti nanjo se sicer ni upal, pač pa ji je sledil v goščavi v oddaljenosti kakšnih deset korakov in od časa do časa dal glas od sebe. Tako sta stopala dve čeli uri drug poleg drugega, zvonec je brnel, lev je rjovel in ni bilo videti konca te grozotne poti. Končno je miss Paintrova dospela na pot, ki vodi v Priesko in obenem je zagledala nekega moža, ki se ji je bližal s svetilko v rokah. Zavpila mu je da jo zasleduje lev, skočila na kolo in odbrzela, kar je mogla proti mestu. Dospela je tja v četrto uro. Ko se je pa vrnila s skupino obo-

roženih mož na kraj, kjer je bila srečala samotnega popotnika, so našli tam ostanke kosti in razbito svetilko.

Razlika med starimi oblekami

Žena: "Davi je bila pri nas siromašna žena in prosila za staro obleko".

Mož: "Si ji kaj dala?"

Žena: "Da, dala sem ji tvojo staro obleko, ki si jo kupil pred 10 leti, in svojo staro obleko, ki mi jo je naredila šivilja pred tremi meseci."

**

Dober odgovor

Starka žene čredo oslov. Mimo pridejo paglavci in začeno kričati nad njo: "Dober dan, oslovska mama!"

Starka se pa obrne in odgovori: "Dober dan, otroci moji."

**

Dvoumno

Ženka: "Tu čitam, dragi možiček, da izgovori človek vsak dan povprečno deset tisoč besed."

Možek: "No, saj sem ti vedno pravil, da si nadpovprečna žena..."

**

Kakšna razlika je med oblakom in lasuljo?

Prav nobene ni, kajti oba pokrivata luno.

**

Prijazen hotelski natakar razlaga gostu: "Če česa želite, zvonite! Če zvonite enkrat, pride sobarica; če zvonite dvakrat, pridem jaz, če pa zvonite trikrat, pride hlapec in vas vrže ven."

**

Oče in sin se izprehajata po pašniku, kjer se pasejo osli. Sin, ki so mu osli silno všeč, vpraša očeta: "Ti, oče, ali se osli tudi ženijo?"

Oče: "Pa samo osli, dobro si zapomni!"

**

V železniškem kupeju sedi gospodična in drži v naročju majhnega psa, ki ga venomer boža. Neki gospod, ki sedi na nasprotni klopi, pravi:

"Gospodična, kako rad bi bil sedaj vaš psiček."

"No, to bi pa slabo naleteli, gospod," odgovori mlada dama, "kajti psička nesem k pasjemu zdravniku, da mu odstriže ušesa in odseka rep."

EDINA VARNA POT K SREČI je VARČEVANJE

VARČUJTE

**SAMO VARČUJTE
IN VEDNO VARČUJTE**

PLAČAMO

 % obresti

za denar vložen pri nas pripišemo obresti vsake tri mesece k kapitalu kateri Vam je vsak trenutek na razpolago.

Banco Holandés

de la América del Sud

BUENOS AIRES: Bmé. MITRE 234

Podružnica: CORRIENTES 1900

"Slovenski oddelek"

Denarne pošiljke

obavljamo naravnost na dom prejemnika.

Ladijske Prevozne karte

dobite pri nas, po zelo znižanih cenah.

Pišite v Vašem (materinem) jeziku, ali pa nas osebno počastite v našem uradu, kjer smo Vam na razpolago vsak dan od 8½ zjutraj pa do 7 zvečer

PODRUŽNICA

Mercado de Abasto

Corrientes 3228-37

Na novo otvorjena

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Avenida L. N. Alem 150 - Buenos Aires

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Atelje

MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275,
DOCK SUD

PRIMORSKE VESTI

Begunci pred sodiščem

V zadnjem času so pričeli zlasti Vipavci spet pogosto ma bežati čez mejo. Sodišče v Ajdovščini ima z njimi mnogo opravka. Novi sodnik, ki je bil lani nameščen na ajdovskem okrajnem sodišču, pa je pričel letos z begunci še bolj strogo postopati, kakor je bila doslej navada. Kazni so se skoraj pri vseh povišale od 2 na 4 in celo 6 mesecev zapora. Pred dnevi se je moralo zaradi bega čez mejo zagovarjati pred sodiščem šest ljudi. Julija Bajčeva, 23letno dekle iz Dupelj pri Vipavi, ki so jo karabinjerji 5. novembra pr. l. presenetili, baš ko je bežala čez mejo, je bila obsojena na šest mesecev zapora in 3000 lir denarne kazni. 38-letni Leopold Terčelj z Erzolja je bil v kontumaciji obsojen na 4 mesece zapora in 3000 lir globe, prav tako tudi 28 letni Ladislav Škabar iz Tolmina, 20 letni Viktor Zgonik iz Rihemberka, 20 letni Albin Bandelj iz Šmarja pri Rihemberku in 20 letni Albin Germek iz Svina pa so bili obsojeni na 3 mesečno ječo in po 2000 lir globe. Zaradi o-

rožja, ki ga je baje skrival na svojem domu, pa je bil obsojen 40 letni posestnik Lojze Šorli z Banške planote na 20 dni zapora in 5000 lir globe. Prav tako sta bila zaradi orožja prijavljena sodišču v Gorici 21letni Maksimilijan Golob iz Šmartna pri Kojskem in 20letni Mihael Nikolavčič iz Gorice.

Trst, marca 1933. Italijani so napravili popolnoma novo asfaltirano cesto z Reke v Trst, ki je 10 metrov široka. Iz Rečice do Šapjan gre po drugem terenu kot dozda. V Podgradu delajo tri velike vojašnice pod Narodnim domom. V bližini so napravili tudi velik rezervar. V Rečicah delajo skladišča. Na hrševski gmajni, v gozdu proti Poljanam so napravili celo vas (20 hiš), za vojaške zaloge. Iz Vodice proti Obrovo delajo velik vodovod, ki bo šel še dalje na Podgrad in menda celo do Klane. Iz Obrova bodo v kratkem pričeli graditi novo cesto na Pregarje in na cesto Trst-Bistrica. Obenem so že napeljali elektriko iz Bistrice v Podgrad in jo napeljujejo v Obrovo. V kratkem začne-

jo graditi železnico tik ceste Šapjan-Herpelje.

Nove italijanske križarke

Trst, marca 1933. Prihodnje leto bosta stopili v službo dve novi italijanski križarki. Opremljeni sta najmodernejše in sta tipa "Condottieri", vsaka ima po 6.900 ton. Ena se imenuje "Emanuele Filiberto Duca D'Aosta", druga pa "Eugenia di Savoia". Le tako naprej... do razorožitve!

Trpinčenje naših ujetnikov

Sv. Barbara pri Miljah, marca 1933. Trpinčenje naših ujetnikov v italijanskih ječah se kljub amnestiji nadaljuje. — V zadnjem času je prišla vest o trpinčenju mladega fanta doma iz Barbare Natalija Kolariča, ki so ga aretirali 18. julija lanskega leta. Zvezanega so odpeljali v koperske zapore, več dni niso sneli okov z rok. Nad štiri mesece je moral živeti skoro le ob kruhu in vodi, ni se smel preobleči in niti pisati domov. Šele ob novem letu, par dni prej kot bi moral v Rim pred izredno sodišče, so mu dovolili, da se je preoblekel. Nato je bil odveden v Rim in gotovo tudi že obsojen, a ne ve se, kakšno kaznen je dobil. "Tribunale Speciale" nadaljuje, sicer malo bolj previdno in tiho, svoje delo. Poleg vsega so obtožencu ob aretaciji zaplenili ali bolje rečeno ukradli nad 1.000 s trudom prihranjenih lir, uro in prstan. Nič manj neusmiljeno niso ravnali z njegovo zaročenko Pavlo Marks iz Krogel, ki so jo pretepali in z njo postopali kot s kakim moškim.

Pri nas vlada velika beda in glad. Ljudstvo je obupano. Tatvine so na dnevnem redu. Celo kokoši so pričeli krasti. Ljudje nimajo niti najtemelnejših pogojev za človeku spodobno življenje. Vse delo v ladjedelnicah in

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom dal tekom zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, velike popuste. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, ca-

kamnologih počiva in moški so brez vsakega zaslužka.

Nesrečna smrt ujetnikove matere

Mačkovlje, marca 1933. V februarju je umrla v Mačkovljah Angela Purger. Težka usoda, ki jo je tepla skoz celotno življenje, ji ni prizanesla tudi ob smrti. Moža je spravila v grob vojna, oz. njene posledice, a lani so ji aretirali sedemnajstletnega sina Silvestra, ki je bil obsojen na tri leta konfinacije. Vse to in pa vedne sitnosti od strani oblasti so ji zrahljale zdravje, da se je reva zmešala in si je končno v tem stanju prerezala vrat. Zapušča še tri otroke v največji bedi in žalosti.

Umor dveh fašistov?

Trst, marca 1933. V Trstu se širi vest, da sta bila dan pred znano eksplozijo v rafineriji, ustreljena dva fašista. Da se je nekaj zgodilo, se je pokazalo zlasti v obsežnih in vidnih ukrepih oblasti, ki so celo za nekaj časa ustavile izdajanje potnih listov, zlasti za Jugoslavijo. Koliko je resnoce v tej vesti, za enkrat ne moremo ugotoviti. Iz raznih nenavadnih dejstev pa jasno sledi, da se je v Trstu nekaj zgodilo, kar so pa znali spretno prikriti.

Aretacija dekana Valentinčiča

Gorica, marca 1933. Državni pravdnik je odredil aretacijo dekana mons. Valentinčiča. Vzrok aretacije za enkrat ni točno znan.

Smrt

Komen, marca 1933. V

Komnu je pred kratkim umrl Janez Umek, p. d. "Ovčarjev", kmet Janez Umek, je bil našim kmetom res pravi vzor. Sin ubogega revnega kmeta, si je znal s skrbnostjo, marljivostjo in bistrim umom pridobiti lepo posestvo, in ga skrbno obdelovati. Čeprav samouk je bil zelo umen sadjerejec in trtojerec, znan po vsem dolnjem Krasu. V večnem počitku je spremila kmeta poštenjaka velika množica našega ljudstva in mu tako izkazala poslednjo čast.

PISMO IZ DOLINSKE OBČINE

Marca 1933. Vračamo se v čase suženjstva. — Zadnje dni februarja je strašil po občini izterjevalec davkov, neki renegat rodom iz Motovuna. Načina njegovega postopanja ljudje ne pomnijo. Za vsakih 5 lir neplačanega davka je zarubil, bodisi hišno opremo ali kaj drugega. Pri tem pa se je posluževal najizbranejših psov in celo pljuvanja. Na vse mogoče načine je skušal spraviti naše ljudi v nesrečo.

Vdolinskem otroškem vrtcu dobivajo otroci opoldne še vedno obed. Kot vsako slično stvar v Italiji, so dali tudi temu obedu ime in so ga krstili "piatto nazionale". Le napolnite "ta piatto nazionale", da bodo naši otroci zdravi in močni!

Ni čuda, če letos ni bilo v celi dolinski občini niti ene predpustne prireditve in zabave, saj so razmere take, da ne morejo ljudje niti živeti, niti umreti.

Instituto Médico 339 Callao 339 Dr. Renoulin

Bivši zdravnik v bolnišnici Salavery, V. Sarsfield in v bolnišnici Alvear.
Vodi osebno zdravniški zavod CALLAO. Vsi klijenti se zdravijo od zdravnikov specialistov.

SPOLNE BOLEZNI: Prostatitis, vnetja, kapavica, Analize za ugotovitev ozdravljenja od kapavice.

SIFILIS — Moderno zdravljenje.

KOŽNE: Izpadanje las, lišaji.

ŽIVČNE: Nespanje, omotica, glavobol.

PLJUČNE: Bronhitis, kašelj, naduha, jetika.

REVMATIČNE in OBISTNE: Kila, zbadanje.

ŽELODČNE: Bolečine, kislina, razširjenje, rane in povračanje.

OSLABELOST: Uspešno zdravljenje z injekcijami.

ŽENSKKE: Bolestno čiščenje. Jajčnika. Beli tok. Čnika. Beli tok.

ZMERNE CENE — ZA SLOVENCE POPUST

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12.

Pregled \$ 3.—

339 Callao 339

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA'

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraženja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, razširjen, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USEŠA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKKE BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi

SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Plačilni pogoji dobri

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

IZ JUGOSLAVIJE

PO POIZKUŠENEM SAMO-MORU JE PORODILA IN ZADAVILA DETE

Grožen zločin so odkrili v bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu. V obupu si je hotel končati življenje služkinja Milka Korenova. Blizu kolo-dvora je popila na klopi več-jo količino octove kisline in prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec. Vpliv strupa je pa pospešil pri nji porod in je porodila v bolnišnici deklico, ki jo je pa na stranišču zadavila. Ni dvoma, da je otročička zada-vila v obupu, morda pa tudi v duševni zmedenosti. Milka Korenova je doma iz Pregra-de in šteje komaj 19 let. Ne-davno je prišla v Zagreb, kjer pa ni mogla dobiti služ-be, zlasti še, ker je bila no-seča. Fant jo je bil zapustil in tako je zašla v položaj, iz katerega ni videla izhoda.

ZLOČIN MLADE MATERE

V Ždinji vasi pri Šent Pe-tru je na svojem domu 24let-no kmečko dekle Jožefa S. porodilo zdravo moško dete. Takoj po porodu je mlada ne-zakonska mati prišla otroka za vrat in ga toliko časa tišča-la, z rokama, da gaje zaduši-la. Žalostna zadeva je kmalu prišla na dan. Ko so orožniki prijeli mlado mater, je de-ja-nje priznala z izgovorom, da jo k temu koraku napotila velika beda.

ZARADI ŽULJA SMRT

V šolo v Št. Vidu pri Stični

je hodil 11letni deček Aloj-zij Berčon, doma iz Poljan pri gori Obolnu. Pred tremi tedni je prišel zopet v šolo, kamor ima dobri dve uri. Tr-do obuvalo ga je pa ožulilo, zato se je deček domov gre-de sezul in šel bos po mrzlem snegu. Zaradi tega so mu no-ge otrpnile in se je hudo pre-hladil, da je kmalu potem umrl.

JESENIŠKI TOM MIX POD KLJUČEM

Mnogim so še v spominu pustolovščine 20letnega Jese-ničana Jožeta, ki so ga tako prevzeli detektivski in pusto-lovski filmi, da je začel tudi dejansko posnemati predzne-ga Toma Mixa in druge film-ske junake ter zašel pri tem v hude spore z zakonom. Pred kakimi štirimi tedni so ga prijeli orožniki, ko je ne-sel skozi Jesenice poln na-hrbtnik žebļev, ki jih je vzel iz tovarniškega skladišča na Jesenicah. Ko je pod težo do-kazov priznal tatvino, so ga orožniki odvedli pred tovar-no, da bi pokazal, na kak na-čin je mogel priti v skladi-šče. Jože je spretno splezal po zunanji steni in ko je bil na vrhu poslopja, se je spu-stil skozi stekleno streho v notranjost obširne delavnice in utekel po drugi strani na prosto. Od tega časa so ga orožniki zasledovali z vso vnemo, Jože pa je s svojo drznostjo in hitrostjo ušel iz še tako velikih zagat. Pre-življal se je ves čas s tem, kar je zaslužil s tihotapstvom in

kar so mu dali prebivalci sa-motnih naselbin. Ves čas so mu bili orožniki za petami. Prebivalci okoliških naselij pa jim niso mogli pomagati, ker so se bali predrznega fan-ta. B zadnjem času so orož-niki z Jesenic in iz Koroške Bele poostriili zasledovanje predrznega begunca, ki se jim je rogal. Fant se je umikal pred njimi više v hribe. Pred-zadnjo nedeljo ga je ustavil vrhu Karavank neki graničar in se je vnela med njima hu-da borba, med katero je moč-nejši in urnejši Jože grani-čarju iztrgal puško, ga ne-varno obstrelil in zbežal. Ra-njenega graničarja so našli njegovi tovariši in ga v hu-dem snežnem metežu prenesli v dolino, odkoder so ga z vla-kom odpeljali v Ljubljano v bolnišnico. Zaradi gladu in hudega mraza se je Jože po-tem boju zatekel v dolino in se utaboril v neki hiši na gor-njem koncu Koroške Bele. Tja se je najbrž že prej več-krat zatekel in izjavil je, da se bo s puško branil do zad-njega. Orožniki z Jesenic in iz Koroške Bele pa so te dni tako spretno obkolili njego-vo zavetje, da se jim je be-gunec mogel vdati.

HUDIČA SO IZGANJALI

Za vodenico boleha v Že-limljah že delj časa neka po-sestnica. Zdravila se je na vse načine, pa ji ni pomaga-lo. Že je skoro obupala, te-daj pa so ji priskočili na po-moč neki ljudje, ki so po-gruntali, da je čarana. Bol-

Svojo gostilno priporoča

FRANCE KURINČIČ

CALLE TRELLES 1167-69 — Bs. AIRES

(Pol kvadre od ul. Gaona 2400)

PRIPROSTA DOMAČA HRANA. DOBRA VINA IN PIVO. LEPI, ZRAČNI PROSTO-RI. VRT IN DVORIŠČE, PRIPRAVNA ZA PLES. SNAŽNA PRENOČIŠČA PO 60 cent. HRANA IN STANOVANJE ZA DEKLETA, KI IŠČEJO SLUŽBO. POCENI PENSION. — ZVEZE NA VSE STRANI MESTA.

Ples vsako nedeljo in praznik

nica je tudi o tem prepričana in trdi, da ji je zaval oče njenega moža pred 30 leti na dan poroke. Hudiča je pa tre-ba izgnati. Z blagoslovljeno vodo so že poizkušali, pa ni nič pomagalo. Pa so poklica-li snavnega moža iz Žalne va-si pri Višnji gori, ki ima ba-je v sebi čudodelno moč. Mož počenja čudovite reči, z raz-nimi kretnjami in nerazum-ljivimi besedami se sklanja nad bolnico. Stare ženske že pripovedujejo, da bo kmalu hudič odšel tja, odkoder je prišel. Baje so že videle nje-govo glavo in kosmati rep, s katerim je nemirno opletal okoli sebe. Vse to je znak, da se hudič v telesu posestnice France ne počuti dobro in da je mož iz Žalne res mogočen čudodelnik. Zaenkrat zadeva še ni končana, kajti hudiča je treba odgnati enkrat za vselej, kar pa ni tako lahko.

I V E R I

Zakaj velja danes za za-krament, kar je svojčas pri-vedlo do kazni izгона iz ra-ja?

Umetnosti kako živeti, se mnogi nauče šele tedaj, ko jim gre že na smrt.

Samo človek, ki išče luč, ve, kako je slep.

Večnih resnic ni — so sa-me večne laži.

Doslednost je v politiki to, kar šablonska otrdelost v u-metnosti.

Čim manjša domišljija, tem večja domišljavost.

Ženska morala in nemora-la je od vselej svetovno zgo-dovinski barometer za življe-nje in umiranje držav.

Otroke kaznujejo, če govo-re neresnico, odrasle pa, če govore resnico.

Poljub, ki ga dovoli dekle, je kakor menica, ki se včas-i še večkrat podaljša ali pa nikoli ne reši. Poljub zrele ženske je večinoma menica na kratek rok.

Ženske, ki se prelahko vda-jajo, ukanejo moškega za naj-boljše, za zmagovalce; moš-odpora.

ki korakajo v trdnjavo brez Fant in punca iz kmetov sta se peljala v mesto. Sede-la sta drug zraven drugega kot dva štoka. Enkrat pa fant puncu s komolcem dreg-ne v rebra ter pravi bolj po-tihem:

"Zdaj pridemo pa v tunel, Micka!"

Micko pa je bilo stransan-sko sram in reče:

"Oh, da te le ni sram kaj takega povedati, Janez."

Mesar je šel na farmo ku-vat živino. Zvečer pa je nje-gova žena prejela od njega telegram sledeče vsebine:

"Ker današnji vlak ne vza-me bikov s seboj, pridem šele jutri."

Po zobeh

Učitelj: "Po čem se pozna starost gosk?"

Učenec: "Po zobeh!"

Učitelj: "Saj goska vendar nima zob!"

Učenec: "Pa jih imamo mi!"

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in od-govornega zdravnika, zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO
DR. A. GODEL

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE — KAPAVCA

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJE-NJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMINA — ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

Jan Kacin:

MARICA

Marica je bila najlepša mladenka daleč na okoli. Njeni stariši niso bili bogati, imeli so bajtico na robu gozda in toliko sveta, da so lahko redili kravico in prešička. Oče Marice "črnilogar", kot so ga nazivali ljudje, je bil strasten lovec, nobeno vreme ga ni zadržalo doma. Naj je še tako brila burja in metla s snegom po gorah in planinah, da so mu viseli sklenci od brk, je "črnilogar" strastno zasledoval divjačino. Marica je bila večkrat v strahu, da očeta podsuje snežni plaz, ali pa, da ga bodo gamsi zvalili v strme pečine, ter ga strmoglavili v prepad; enkrat namreč je zasledoval gamsa pod neko gladko skainato peč, žival ni imela izhoda, se je zapodila proti loven predno je v slabem položaju mogel sprožiti, toliko da ga ni prevrnila v prepad, da si je rešil življenje, se je moral zahvaliti edinole svoji lovski zvitosti, stisnil namreč se je tesno k tlom, žival se je prekučnila čez njega in si tudi rešila življenje.

Včasih je šla tudi Marica z očetom na lov. Ubila ni nikoli nobene živali, ker so se ji preveč smilile, sicer pa je bila dobra strelka. Večkrat je tožil "črnilogar", zakaj mu Bog ni dal sina, Marica ima sicer lovsko kri, ampak srce žensko. Enkrat sta šla na lov na srne. Oče ji je zagrozil, ako ne boš delala po lovskih predpisih, te ne vzamem več s seboj. "Črnilogar" je odšel nižje v gozd, kmalu izsledil

srno, katera je bežala v smer kjer je prežala Marica. Čudno se mu je zdelo da ni še čuti strela. Ko je prišel bliže, se mu je nudil nenavaden prizor: Marica je imela v naročju dve majhni srnici in se nasmihala materi srni, ki je stala streljaj od nje in jo gledala z velikimi očmi, kot bi prosila, nikar mi jih ne ubi. Ko je Marica zagledala očeta je spustila živalci, ki sta skakljali naravnost k materi in so vse skupaj zginile v goščavi. Črnilogar ni rekel ničesar, samo nekam čudno je stresal z glavo, kot bi se nečesa otresal.

Tudi fantov je imela Marica na izbiri, dasi je štela še le komaj osemnajst let. Vendar se je zdelo, da ji možki niso mnogo mar, kajti vsakomur, ki ji je pravil o vročih

čuvstvih do nje, se mu je smejala, kot bi ji pravil pravljice. Marico so sicer ljubili vsi, ker je bila tudi prva pevka v okolici, da bi pa kateri kmečkih sinov hotel vzeti napol gozdno žensko za ženo, bi ne dovolili nikoli. Sicer niso imeli povoda se tega bati, kajti znano je bilo vsem da je Marica od strani možkih nedostopna, kot kaka zakleta kraljčina. Dekleta pa so ji bila vseeno nevošljiva, marsikatera bi bila rada na njenem mestu.

Marica je zelo rada pela, kot zvok razgibanih strun je donel nje glas črez polje in gozd, da so celo ptice prislunile. Pela je tudi v cerkvi in na prireditvah. Župnik se je natihome skoraj jezil, ker je ljudi več vabil v cerkev Maričin glas, kot pa njegova

pridiga. Tudi učitelj je bil mnenja, da je Marica glavna privlačnost za prireditve. Marica kljub temu ni bila prevzetna, navidez je bila vedno brezbržna in vesela, zdelo se je da živi samo za petje in gozd. Temu pa ni bilo tako. V sreču je nosila tudi ona skrito vročo bolj, za katero je vedela samo ona in še nekdo, ki ga je tako vroče ljubila.

V mestu je študiral Ivan nezakonski, sin dninarice Mette. Nadarjenega dečka so poslali v šole na župnikovo priporočilo, in so ga deloma vzdrževali občani, deloma župnik. Ivan je bil zal mladenič, študiral je bogoslovje. Z Marico sta bila že z majhnega velika prijatelja, ko sta še nabirala jagode po gozdu predno je šel Ivan študirat

Takrat gotovo nista slutila, da se bo njih prijateljstvo kedaj vračalo v drugačni neizprosni obliki.

Ivan je čutil vsak dan bolj, da brez Marice ne more živeti, enako se je zdelo Marici, da brez Ivana zanjo ni življenja. Vendar sta oba vedela, da je neizprosna vsoda mednjima, ki ne pozna usmiljenja in ljubezni; pot je došla narazen. Marica je vedno pogosteje zahajala na lov v gozd. Večkrat je jokala in tožila širni gozdni samoti svoje gorje. Črnošolec se je zdelo, da je kot jetnik v samostanski celici, ako bi le mogel bi zletel k njej v goščavo, da bi zopet skupaj nabirala jagode, kot nekda. O kako bi bila srečna.

Nikoli, nikoli, mu je votlo jeknilo od trdih sten, da je ječe omahnil na ležišče... Nikoli, nikoli, je ječal gozd in veje so božale ubogo Marico po mokrih licih...

**

Ivan je prišel na počitnice. Stanoval je pri župniku, ker uboga mati mu ni mogla niti dostojnega ležišča nuditi. Večkrat je šel med fante, kateri so bili zelo veseli simpatičnega študenta.

Nekega večera, ko ni bilo študenta med njimi, so se odločili fantje, da grejo malo ponagajati "gozdni vili", kot so jo zadnje čase vsled njegove čudnega vedenja nazivali nekateri nagajivci. Svojim očem niso verjeli, ali vidijo prav ali ne; črnošolec

Največja želja slehernega izseljenca je, postavitev lastne strehe. Predno se odločite zidati svojo hišo, obrnite se na zidarskega mojstra

S FIRMO**FRANC KLAJNŠEK**

Calle Marco Sastre 4351 esq. Sanabria, Villa Devoto, Buenos Aires. U. T. 50-0277. Izdeluje načrte in napravi vam proračun za gradnjo, brezplačno.

PENSION ZA ŽENSKE

Ženske se sprejmejo na hranu in stanovanje. Lepe zračne sobe. Hrana dobra in na izbero. Telefon in radio na razpolago.

M. KOJANEČ

U. T. 59 Paternal 0467

Calle SAN BLAS 991

ŠIVILJA za navadne obleke in večerne toalete. Izdelava prvovrstna, po najnovejši modi. Priporoča se cenjorjakinjam Marija Kojaneč, ul. San Blas 991. Bs. Aires.

VELIKA KLINIKA

SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosago popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

KAPAVICO**Reakeija Wassermann**

Lečenje s pomočjo elektrike, ki skrajša zdravljenje

REVMATIZEM

in komplikacije zdravimo brez bolečin

SYFILIS 606-914

Bolezni členkov, srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis
Povračanje, bolečine, kisline, rane, slaba prebava

ČREVESNE

Krči, zapeka, šibkost

BOLEZNI GRILA, UŠESNE, OČESNE in NOSNE**X ŽARKI - ULTRAVIOLETNI ŽARKI****DIATHERMIA - VISOKA NAPETOST**

Pregled SAMO \$ 3.-

1017 SARMIENTO 1017

od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

Diplomirana**babica****ANA CHARPOVA**

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.
Pomoč pri porodih za \$ 30.-

calle COLOMBRES 173
U. T. 62 Mitre 3755

(1 kvadra od Rivadavia)

ZDROZDRAVNIKA

Dra. Dora Samoilović
de Faličev

in Feliks Faličev

Sprejemata od 10. do 12.

in od 15. do 20 ure.

Donato Alvarez 2181

U. T. 59 - 1723

Directorio 1347

ŽENSKÉ BOLEZNI

EDINA KLINIKA ZA ŽENSKÉ BOLEZNI

Zdravljenje se vrši po univerzitetnih specialistih iz Buenos Airesa in Pariza
KRVNE BOLEZNI — MATERNICE — JAJČNIKA — NOSEČNOSTI —
BELI TOK — NEREDNO PERILO — NABREKLOST ŽIL

Krvne bolezni in nervoznost se zdravi z električnimi žarki

Za čitatelje SLOV. TEDNIK A pregled brezplačno

Ordinira se od 14—20 ure

Rivadavia 2580, I. nadstr.

Dve kvadri od plaza Once

stoji pod oknom, ravno ta hip pa mu je Marica vrgla šop krvavordečih nageljnov in se mu ljubeznivo nasmehnila, kot se še ni nikomur iz med njih. Umaknili so se, kot pred zločestom, ki jim je začaral najdragocenejši biser.

Drugi dan je vedela že vsa vas za ta dogodek.

Opoldne, ko so ljudje počivali po trudnem delu, je v naglem galopu zdirjal voz z župnjiskega dvorišča. V njem sta sedela župnik in črnošolec. Proti večeru se je vrnil župnik s povešano glavo, kot bi ga bilo sram pred ljudmi. Šel je v svojo sobo, in molil dolgo pred križanim.

Sem od gozda se je čulo krčevito ihtenje. Ljudje so rekli, da je "črnilogar" zapodil Marico od hiše in da noče nič več slišati o njej, če ravno jo je čez vse ljubil in ga je mati na kolenih prosila naj ji prižane vsaj nočoj, ko se pripravlja za nevihto, kam se bo reva zatekla. Ako ti ni prav pojdi še ti znjo, jo je na hrulil, s fari pa se moja hči ne bo pajdala. Mati bi rada ugovarjala, da Ivan ima pač še čas prebrati si poklic, ako se čuti da ni rojen za duhovnika, pa si ni upala.

Na nebu so viseli črni grozeči oblaki. Narava je bila tiha, kot odrevenela v nekem

težkem pričakovanju. Čulo se je samo Marično ihtenje vedno tiše in tiše... Zablislilo se je parkrat in tresčilo, da je jeknilo od gozda, ulila se je ploha...

Oče se je odpravil spat, mati je morala z njim, hčere itak nista imela več, tak, trd in neizprosni je značaj gore.

Vsa zmučena in premočena, kot tatica, se je priplazila Marica v svojo sobico. Drugi dan jo je kuhala vročica. Več dni je v nezvesti visela med življenjem in smrtjo. Ko je prišla zopet k zavesti in je odprla oči, ni videla nikogar, bila je — slepa.

Zdravnik je rekel da se je prehladila in da ni upanja da bi še kedaj videla.

Bog je pravičen, so brez prikrivanja govorili ljudje. Bog je pravičen je udano šepetala tudi Marica, le iz mrtvih oči so ji kapale debele solze. Vzeli ste mi njega, — in ugasle oči se je zdelo da so ji za hip oživele, — vzeli ste mi vse. On sam je bil zame zlato solnce, jase dan, katerega so moje oči tako rade gledale. Sedaj pa je v meni tema, krog mene tema povsod samo tema, tema...

**

Čez nekaj let je pel Ivan novo mašo. Ljudstvo se je zbiralo od blizu in daleč. Pevski zbor se je pridno vadil.

katerega zvezda pa je bila še vedno Marica, samo da so ljudje govorili, da še mnogo lepše poje kot nekdanj, saj petje tudi ji je bilo že edino veselje na svetu.

Čas polagoma zabriše vse, zabrisal je tudi Maričin — greh, vendar je nekdo opomnil, da bi bilo bolje, ako za ta dan ne poje. Ubogala je molče.

Orglje so zabučale, slovesnost se je pričela. Marica je klečala sredi cerkve globoko sklonjena. Ko pa je pričela na koru pevka pozdravni slovo spev novomašniku, je začela peti nehote tudi Marica, vedno močnejše in močnejše, in pevka na koru je obmolnila. Marica je pela čudovito lepo, kot še nikoli, upiraje ugasle mrtve oči v Ivana.

Ivan je slonel na altar, ljudje so govorili da je jokal in da so mu kapale solze naravnost v kelih s katerimi se je obhajal. Ko je Marica nehala peti je ostalo ljudstvo za hip negibno, kot narava pred nevihto... Marica se je prebudila kot iz sna, zrušila se je na kolena, kakor bi se bala novega maščevanja, sklanja je glavo pokorno, — nižje in nižje. — Ljudem se je nesrečnica zasmilila.

Ivan je bil vzor duhovnikov daleč na okoli, vendar so nekateri namigovali, da Marice ni pozabil, in da jo na skrivaj podpira.

Moderni zakonci

Špela: "Ali si že slišala, da imajo pri sosedih vesel dogodek?"

Jera: "Beži no! Kaj pa imajo, fanta ali punčko?"

Špela: "Kaj še, ločita se..."

Jan:

VELIKO NOČ

Tam daleč daleč za vodami, zvezda jasna se blišči.

V daljavi tam nad selo rodno, kjer živel sem mladostne dni.

Krasnejša bila si tedaj, kot si mi zvezda jasna zdaj. Izginil tisti je sijaj, kot sanjal sem o njem nekdanj.

O, kje si, kje si dragi dom pozabil te nikdar ne bom! Očka, mati, sestra, brat, vas videl rad bi še enkrat.

Pri mizi zbrani ste vsi, a veselja na vaših licih ni. Po svetu tava še nekdo in mamici rosi oko.

HUDE SO NA MOŠKE, KI IMAJO RADI SAMO LEPE ŽENSKÉ

Pod naslovom "Sramujte se moški", je objavil gremij pariških odvetnic proglas, ki v njem moškimi očita, da se od pamtiveka do danes niso prav nič izpremenili. Po mnenju pariških odvetnic so ostali moški tako, kakršni so bili. Vedno se love samo za lepoto ženskega telesa. Parižane odvetnice prav krepko obirajo, češ, naj se sramujejo, da jim ugajajo le lepe ženske ne glede na njihove duševne vrline. Vzrok odločnega nastopa francoskih boriteljic za ženske pravice proti moškimi so nedavno objavljeni podatki, pravijo da je bilo samo lani v Parizu nad petdeset lepotnih tekem, a nikomur ni prišlo na misel, da bi priredil tekmo, ki naj bi ocenila značaj in duševne vrline ženske. Po Parizu so iskali najlepši ženski hrbet, vrat, noge, roke, prsa, lase in frizuro. Višek je bila pa tekma, ki naj bi pokazala najlepše ženske oči. Kandidatke so stopale pred razsodišče v črnih dominah in s črnimi maskami na obrazih, ki so zakri-

vale ves obraz tako, da so se videle samo oči s trepalnicami in obrvmi. Nagrajeni so bili trije pari krasnih modrih oči, kar nasprotuje dosedanjim francoskim navadam, kajti pri Francozih so bile doslej najbolj v častih temne oči. Pariške odvetnice, ki veljajo za zelo naobražene, se bore za enakopravnost in so seveda odločno proti vsakim tekmam, kjer gre samo za lepoto ženskega telesa. V svojem proglasu se vprašujejo: "Ali smo se zato borile za osvobodjenje ženske izpod moškega jarma, da bi se ženska zdaj prostovoljno podvržla moškemu?" Ali naj bo to tako spoštovanje do žensk?

Ne, nasprotno, to je družabno, prebrisano maščevanje moških, ki hočejo s temi ženskami pokazati, da nimajo njihove duševne lastnosti in duševne sposobnosti v moških očeh nikake vrednosti. Ponižanje žensk in preziranje vseh njihovih duševnih vrednot, a na drugi strani čim večje naglašanje in hvalisanje njihovih telesnih mikavnosti in s tem označevanje njihovega telesa za predmet naslade je skrivna želja moških. Najžalostnejše pri tem pa je, da ženske kar same drve na lepotne tekme in s tem same teptajo svoje dostojanstvo ter počenajajo vse mogoče, samo da bi obrnile nase pozornost moških. Zanimivo je, da bojni proglas pariških odvetnic ni našel odmeva med Parižankami. Pariški tisk ga je samo zabeležil in obrazložil s posmehljivimi opazkami. Med drugim so pa pariški listi opozarjali na to, da je baš med pariškimi odvetnicami mnogo takih, ki si na vse načine prizadevajo opozoriti moške nase. Kdor pa hoče učiti druge, mora najprej sam živeti po svojih naukih, ne pa da se ravna po tistih, ki pravijo: Poslušajte nas, ne glejte nas!

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)
 calle Facundo Quiroga
 1441

nasproti komisarije
EDINA
NAŠA SLOVANSKA
LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

Franjo Huspaur

Dr. J. HAHN

ŽENSKÉ BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJČNIKA, NO-
 TRANJE BOLEZNI: ŽELODČNE IN MOŠKE BO-
 LEZNI: GONOREJA.

SIFILIS — KRVNE BOLEZNI
Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer.

NIZKE CENE

Sede: Añasco 2322 Bs. Aires. y Colonia 104, Bs. Aires. Humberto I° 40, Cordoba. Balcarce 381, Rosario. Malaqueña FCCA.

DEČEK ALI DEKLICA?

Oplođitev lužnega in kislinskega značaja

Biologija se je že davno zanimala za vplive in činitelje, ki določijo zdaj ta, zdaj drugi spol pri novorojenčku. To vprašanje je kmalu zbudilo zanimanje za napoved spola bodočega otroka še pred porodom. Ljudsko izročilo pozna dosti vraž, ki se nanašajo na to stvar. Na posled je nastalo tudi vprašanje o umetnem oblikovanju otrokovega spola, ker si večkrat želijo starši izrečno dečka ali deklico.

Nemški biolog dr. Unterberger v Kraljevcu je napisal pomembno razpravo, kjer je na temelju dolgoletnih fizioloških in kliničnih raziskovanj kot prvi oblikoval nauke o spolnem determinizmu. Bistvo njegovih nazorov obstoji v ugotovitvi, da so za spol otroka pomenljive fizično-kemične reakcije onih stanic obeh spolov. Ta učenjak razlikuje namreč oplođitev lužnega in kislinskega značaja. V pretežni večini slučajev točno nevtralizira lužna sol spermijevo kislino jajčnih stanic. To pomeni, da enako upravičeno pričakujemo rojstvo dečka ali deklice. Zaradi tega sta tudi dvojčka včasih različnega spola. V manjšem številu primerov se združijo izrazito lužni spermiji z jajčnimi stanicami, ki kažejo zgolj slabo kislinsko reakcijo. V takšnih zakonih se rodijo izključno ali vsaj večinoma dečki. Nasprotno poznamo tudi prav tako maloštevilne primere, kadar se združijo rahlo lužni spermiji z jako kislimi jajčnimi stanicami. V takšnih zakonih se rodijo skoro vedno deklice.

Ta ugotovitev narekuje sredstvo, da lahko umetno vnaprej določimo moški ali ženski spol spočetega otroka. V ta namen moramo ojačiti lužni značaj spermijev, oz. zaježiti kislinski značaj stanic, da se bo rodil deček. Nasprotno postopanje bo povzročilo rojstvo deklice. Organizmu bodoče matere torej dovaja-

mo lužne snovi (n. pr. sodo) kot notranje sredstvo ali v podobi injekcije, če želimo otroka moškega spola. Organizem pa mora sprejeti omenjeno odločilno snov pravočasno, sicer bo nastala samo trenutna reakcija z nezadostnim vplivom.

Dr. Saunders je predaval nedavno na newyorškem kongresu pristašev, izboljšanja človeške rase o Unterbergerjevi teoriji. Izvajal je, da je uživanje sode sijajno potrdilo njegove zaključke. Povprečno so se rodili dečki pri 77 izmed 78 opazovanih mater.

SREDNJI VEK V ITALIJI

V Cosenzi je tam postal žrtev praznoverja neki štirinajstletni deček. Izročilo pripoveduje, da leže v cerkvi v Verbicaru podzemski zaklad. Komur se zakladnica prikaže v sanjah, lahko dvigne njeno bogastvo, ampak šele potem, ko žrtvuje najmlajšega člana svoje rodbine.

Dva člana družine Accurso sta menila, da se jima je zakladnica prikazala v sanjah in sta sklicala rodbinski posvet, ki je sklenil žrtvovati za dvig zaklada 14letnega sinčka. Za krvnika, ki naj opravi rabeljski posel, je bil izbran zaročenec sestre ne-

stve. Ta je po dogovoru umoril dečka in vlek trupele do cerkve, kjer bi se mu bil moral odpreti podzemski hodnik. Ob mrličku so člani rodbine zaklinjali duhove in jih zvali, naj jim pokažejo zaklad. Tako so počenjali do rane zore, potem pa so sprevideali, da so žrtev vraže in so dogodek prijavili oblasti, ki je vse rodbinske člane zaprla.

SMRT MUSSOLINIJEVEGA STRICA

Iz Miškolea na Madžarskem poročajo, da je umrl v Görömbölyju italijanski zidar Fernando Mussolini, ki je o sebi trdil, da je stric italijanskega ministrskega predsednika. Zidar je delal najprej v Diosgyöru v železniških delavnicah, potem se je oženil. se preselil v Görömböly in si tam sezidal hišo. Pred tremi leti je potoval v Rim, kjer je po lastnem pripovedovanju obiskal ministrskega predsednika, ki ga je ob tisti priliki obdaroval. Na smrtni postelji je še enkrat izjavil spovedniku, da je Mussolinijev stric in da se je rodil l. 1861 v Campo Formidu. Prosil je tudi naj obvestijo italijanskega premierja o njegovi smrti, kar bo potom občine oskrbelo madžarsko zunanje ministrstvo.

TUL IN ČIPKE

Danes so spet zelo v modi čipke. Žal pa so lepe le, dokler jih ne operemo, potem postanejo neznatne in grde. Krivda pa je le v napačnem pranju.

Take čipke je treba pazljivo prati. Čipke navijemo na gladko steklenico tako, da je vsa steklenica ovita (kolikor so pač dolge čipke), ali pa vzamemo večjo ali debelejšo steklenico. Steklenico z navitimi čipkami denemo nato v posodo, napolnjeno z vodo, in jo postavimo na ognjišče. Tu naj se voda počasi segreva. Tako se odstrani vsa umazanost, čipke je treba potem samo še posušiti. Če pa hočemo, da dobijo medlorumeno barvo, jih pomočimo v redek in sladek čaj in potem namažemo z želatino. Ko so suhe, jih odvijemo s steklenice.

S finimi zastori iz tula ali podobne tkanine ravnamo pri pranju podobno. Zagrinjalo zložimo v zavoj in malo prešijemo, da ostane skupaj. Zavoj pomočimo v vodo in ga nalhno premečkamo, potem na isti način poplavimo, poskrobimo in damo sušiti. Šele ko so zagrinjala popolnoma suha, jih razvijemo in lepo ugradimo in poravnamo. Likati ali jih nategovati ni potreba.

ČLOVEK IN NJEGOV RAZVOJ

Ali in kdaj bomo premagali smrt?

Dopisnik nekega nemškega lista je posetil te dni italijanskega izumitelja, senatorja Marconija in mu v pogovoru zastavil več zanimivih vprašanj, med njimi tudi to, da-li se bo človeku posrečilo premagati smrt in si vsaj podaljšati življenje.

Marconi je odgovoril, da je življenje vsekakor prekratko, a higijena in biokemija bosta gotovo podaljšali življenje daleč preko 70 let. Današnji Carrelovi poskusi za izdelavo umetnih stanic in Steimachovi mlajevalni poskusi bodo tedaj veljali za otročjo igro. Žal, da bodo izumi za podaljšanje življenja

prišli za nas prepozno. Sicer pa smrt ne pomeni popolnega uničenja življenja. Niti vera v posmrtno življenje niti naravni zakoni ne bi bili v skladu z naziranjem, da je smrt konec vsega.

Na vprašanje, kako gleda na človeški napredek, je izumitelj opozoril pred vsem na silni razmah brezžične telefonije in telefonije v zadnjem desetletju. Prva brezžična brzojavka je bila oddana pred kakšnimi 25 leti, danes pa obstoje že brezžične zveze med celinami in parniki na najoddaljenejših morjih, ki kličejo v nevarnosti brezžično na pomoč. V kratkem času bomo tako daleč, da se bo lahko vsak človek, če bo le hotel, pogovarjal s svojega stola iz svoje sobe s sočlovekom v Avstriji ali kjerkoli, kakor se danes pogovarja s svojega okna s človekom na ulici. Našli pa bomo tudi možnost brezžičnega prenosa električne energije na poljubne razdalje in način za izrabo ogromnih energij, ki se sproščajo pri drobljenju atomov. Malenkostna količina snovi bo tedaj dvigala milijone kilogramov in poglala največje prekomornike preko oceanov. Brezžični prenos slik in dogodkov je danes že rešeno vprašanje, bodočnost bo to stvar samo še izpopolnila in jo postavila v službo vsega človeštva. Človek bodočnosti bo mogoče ti-
sti nadčlovek, kakor si ga je predstavljal Nietzsche. Vsekakor pa se bo genij uveljavil v vseh časih naj si bodo pogoji zanj ugodni ali neugodni.

KLINIKA in SANATORJI

Dr. MILOSLAVICH
za Slovence

Zdravljenje po specialistih

Zdravniki: Dr. N. V. Miloslavich, bivši zdravnik bolnišnice Rawson. Dr. N. Vlahovich, službeni hefe bolnišnice Fiorito. Dr. C. J. Manzoni, zdravnik bolnišnice Alvear in Dr. Miloslavich.

NOTRANJE BOLEZNI; krvne, revmatizmos itd.

SPOLNE BOLEZNI — Sifilis — Urine — Triper.

ŽENSKÉ BOLEZNI; kakor tudi otroške; — oddelek zase.

UŠESNE BOLEZNI; nos — grlo — operiramo.

ZOBNA KLINIKA; posebni oddelek — kompletna poprava — delo zlato in kaučug.

SPLOŠNO ZDRAVLJENJE.

Žarki X — Ultravioletni žarki — Diatermia

Cene nizke

Se ordinira od 8 do 10 zjutraj in od 3 do 8 zvečer

Calle CEVALLOS 667

(med Chile in Mejico)

Novo gostilno

z lepimi prostori za skupine. Toči se prvovrstno pivo Quilmes, ter najboljša vina. Prvovrstna domača kuhinja. Pridite in se boste prepričali. Priporočava cen. rojstvom

MORAVEC ANTON
&

LOJZE ADAMIĆ
Avenida Forest 1192
Bs. Aires